

Bệnh do vi khuẩn

Diễn hình là bệnh u rỗ, do khuẩn *Agrobacterium* gây nên. Trên rỗ và cổ rỗ có nhiều nốt to, nhỏ không đều. Cây bị bệnh sinh trưởng kém, lá nhỏ, vàng, rụng.

Nhỏ bỏ cây bệnh, phải tiêu độc làm đất kỹ mới trồng lại, ruộng phải thoát nước tốt. Trước khi trồng phải xử lý bằng *Streptomycin* 5 triệu đơn vị trong 2 giờ. Áp dụng các biện pháp sinh học, khi cắt, ghép cành giâm phải tiêu độc dụng cụ, dùng dung dịch Formol 5- 10% và muối NaCl ngâm 8- 10 phút.

Bệnh do virus và các thể nguyên sinh

Các bệnh này thường có dạng vân lá, mất màu xanh, vàng gân, dị dạng, khô héo, cây còi cọc... do nhiều loại virus gây ra. Các loại virus này truyền bệnh chủ yếu qua dịch cây, rệp, qua nhân ghép, giâm cành... Ngoài ra còn có bệnh vân xanh do khuẩn nguyên thể MLO gây nên, cánh hoa biến thành màu xanh hình như chiếc lá kẹp.

Thường không có thuốc đặc trị những hiện tượng này, nên chủ yếu là phòng bệnh, không sử dụng cây nhiễm bệnh để trồng, vườn ươm phải sạch bệnh...

Nguồn: Nông thôn ngày nay, Số 208, 19/10/2005

NUÔI CÂY HƯƠNG

Trong vài năm gần đây, nghề nuôi cây hương tự phát ở các huyện Hiệp Hòa, Việt Yên (tỉnh Bắc Giang) có hiệu quả kinh tế cao. Trung bình nuôi 1 đôi cây hương trong 4-6 tháng cho thu lãi khoảng 2-3 triệu đồng

Chuẩn bị dụng cụ nuôi

Chuồng nuôi cây hương làm theo hướng đông nam, mái lợp ngói, cao ráo, thoáng mát, có hệ thống cửa sổ đóng mở thuận tiện, có lắp đặt quạt thông gió, đảm bảo mùa đông ấm, mùa hè mát.

Trong chuồng có thiết kế giàn nhiều tầng (2-3 tầng) bằng bê tông hay tre, gỗ chắc chắn để chứa cũi nhốt cây, mỗi tầng cao 0,7-0,8m, các cũi để trên một tầng phải được ngăn kín bằng tấm các tông màu để cây trong hai cũi không trông thấy nhau, chống hiện tượng stress. Nền mỗi tầng được làm bằng bê tông hơi dốc về một phía có rãnh thoát nước tiểu của nền chuồng.

Cũi nhốt cây được làm kiên cố bằng lưới sắt B40 hoặc đan bằng tre, gỗ, cửa có then cài chắc chắn, để cây không chui ra được. Mỗi cũi hình hộp chữ nhật có thể tích 1m³ (rộng 1m, dài 2m, cao 0,5m, có 4-6 chân cao 0,2m), có thể nuôi được 2-3 con. Đáy cũi phải đan bằng các nan sắt hay tre, gỗ chắc chắn và thưa (cách nhau 7-10cm) để phân lọt xuống làm vệ sinh hàng ngày được dễ dàng.

* Chọn giống nuôi

Thường cây hương giống có trọng lượng 1-1,5kg/con, (hiện nay giá 350.000 đồng/kg cây giống). Chọn những con nhanh nhẹn, không bị thương, bị tật, lông mượt, mắt, mũi nhanh nhẹn, tinh tường.

* Thời vụ nuôi

Cây hương thường thả vào tháng 2-3. Cho thu và bán vào tháng 6-8, nếu được chăm sóc tốt, cây tăng trọng rất nhanh có thể đạt 0,7-1kg/con/tháng. Khi cây đạt trọng lượng 4-6kg thì xuất bán.

*** Chăm sóc**

Cây hương hoạt động và ăn chủ yếu vào ban đêm, nên cho cây ăn bữa tối là chính, bữa sáng là phụ.

Tập cho cây ăn thức ăn nhân tạo: bản tính tự nhiên của cây là ăn hoa, quả, kiến, mối, trứng chim... ta phải mất thời gian rèn cho chúng ăn thức ăn hoàn toàn mới lạ đối với bản năng tự nhiên của chúng, trong 5-10 ngày sau cây mới chịu ăn no. Trước tiên ta để cây nhịn đói trong 1-2 ngày, sau đó cho chúng ăn chuối chín (bóc vỏ để cả quả, 1-2 quả/con/bữa) trộn lẫn với cháo đường (cho tương đối ngọt như nấu chè) nấu nhuyễn. Ban đầu cây chỉ ăn chuối và liếm cháo đường bám xung quanh, cho ăn như vậy khoảng 4-5 bữa. Sau đó nghiền nhuyễn chuối chín với cháo đường cho ăn trong 1-2 ngày. Khi cây ăn no, cho ăn cháo đường trước, hoa quả ăn bổ sung sau.

Để tăng trọng nhanh nên rèn cho cây ăn cháo đường ninh nhừ với các loại động vật như: lợn con, chó, mèo con loại thải, cá... và bổ sung thêm B.complex loại tốt, cám gà đậm đặc cao đậm, loại chất lượng cao như Proconco, Guyomach, AFP, CP Grup...

*** Phòng bệnh cho cây hương**

Trong điều kiện nuôi dưỡng nhân tạo, cây rất mẫn cảm với các loại thức ăn mới lạ. Khi thay đổi thức ăn chúng thường hay bị tiêu chảy, phân không thành khuôn, loãng, nhiều nước. Nên phòng bệnh tiêu chảy bằng cách, cho cây uống thuốc kháng sinh (trộn với thức ăn).

Cây hương cũng có thể bị bệnh cầu trùng (phân lẫn máu) hoặc bị bệnh thương hàn (sốt cao, phân lỏng màu vàng) như các loại gia súc, gia cầm khác,

có thể điều trị bằng các loại thuốc thú y chữa cho gia súc, gia cầm của các hãng sản xuất thuốc thú y có uy tín (đem trộn lẫn với thức ăn) như các hãng: Bi-o, Thú y xanh VN, NaFa, VIMEDIM... Liều lượng tính lượng thuốc/kg thể trọng, tương tự như liều dùng đối với gia cầm. Với thuốc uống, theo kinh nghiệm của anh Phòng, nên tăng gấp 3 lần so với hướng dẫn trên bao bì gói thuốc thì cây mới nhanh khỏi bệnh.

Nguồn: TC Chăn nuôi, Số 11/2005,

NUÔI DÊ NHÓT CHUÔNG - MÔ HÌNH CẦN ĐƯỢC NHÂN RỘNG

Theo Hội nông dân xã Hưng Lộc (huyện Thống Nhất), nơi đã triển khai thử nghiệm mô hình này vào năm 2002, thì lúc đầu cả xã chỉ có 3 hộ nuôi dê, với 9 con giống. Sau đó thấy chăn nuôi có kết quả, bà con trong xã đã làm theo. Tính đến nay, toàn xã đã có gần 100 hộ nuôi hơn 600 con dê theo mô hình này. Nhiều hộ trước đây thuộc diện xóa đói giảm nghèo của xã nay đã trở nên khá khá nhờ áp dụng phương thức chăn nuôi mới.

Điển hình là gia đình anh Nguyễn Văn Toàn ở ấp Hưng Hiệp, một trong những hộ đi đầu trong việc nuôi dê nhót chuông ở xã Hưng Lộc. Trước đây, gia đình anh Toàn khởi nghiệp bằng nghề nuôi heo nhưng do chưa có kinh nghiệm nên bị thua lỗ thường xuyên. Bao nhiêu vốn liếng dành dụm đều đội nón ra đi. Trong lúc túng quẫn, gia đình anh được Ngân hàng chính sách xã hội huyện xét cho vay 10 triệu đồng. Có tiền, anh quay sang làm chuông và mua một cặp dê giống về nuôi. Không có điều kiện chăn thả, anh đã áp dụng phương thức nuôi